

БИРИНЧИ БИЛЕТ — ЛЕНИНГА

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССРОлий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 2 март 1973 йил, жума • № 52 (15.526) • Баҳоси 2 тийин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

1 март куни КПССда партия ҳужжатларини алмаштириш бошланди. Одат тусига кириб қолган анъанага мувофиқ 1973 йил нусхасидаги биринчи рақамли партия билетини КПСС Марказий Комитетида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг асосчиси ва йўлбошчиси Владимир Ильич Ленин номига ёзилди. Лениннинг партия билетига КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев имзо чекди.

Имзо чекиш вақтида Г. И. Воронов, В. В. Гришин, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Сулов, А. Н. Шелепин, П. Е. Шелест, Ю. В. Андронов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катусев ўртоқлар, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг раиси Г. Ф. Сизов, КПСС Марказий Комитетининг аъзолари Г. С. Павлов, К. У. Черненко ҳозир бўлдилар.

В. И. Ленин номига партия билетининг расмийлаштирилиши рамзий бир воқеагина эмас — партия-миз В. И. Ленин васиятларига чексиз содиқлигининг далилидир. Ленин ақл-идроқининг буюк куч-қудрати, қайноқ қалбининг тегиши партия билан халқнинг ишлари ва зафарларида яшамоқда. Ленин гоёлари, унинг абадий барҳаёт революцион таълимоти, Лениннинг ижод қилиш ва галаба қозониш фани — битмас-туганмас ҳаётбахш чашмадир, партиямиз билан халқимиз бундан баҳра олиб, ўз кучларига қатъий ишонч, мардлик ва революцион умидворлик, галаба қозонишга қатъий ирода ҳислатларини ҳосил қилади. Шу боисдан ҳам В. И. Лениннинг номи ҳар бир коммунистга, ҳар бир совет кишига бениҳоя азиздир.

КПСС аъзолари эндиликда Владимир Ильичнинг сурати тасвирланган ва унинг «Партия — давримизнинг ақл-идроқи, шон-шухрати ва виждони» деган илҳомбахш сўзлари ёзилган партия билетларини оладилар. Бу эса, ҳар бир коммунистга шуни доим эслатиб турадики, улуғ Ленин партиясининг аъзоси бўлиш — сидқидиллик ва ростгўйлик билан ўз халқига хизмат қилиш, ўзининг бутун куч ва билимининг халқ манфаатлари учун, коммунизм тантанаси учун курашга бағишлаш демасдир.

Владимир Ильич Ленин номига ёзилган партия билетини КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институтига сақлаш учун топширилади.

1 МАРТ КУНИ КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

КОММУНИСТИК ПАРТИЯ ВА СОВЕТ ДАВЛАТИНИНГ АСОСЧИСИ ВА ЙЎЛБОШЧИСИ ВЛАДИМИР ИЛЬИЧ ЛЕНИННОМИГА 1973 ЙИЛ НУСХАСИДАГИ БИРИНЧИ РАҚАМЛИ ПАРТИЯ БИЛЕТИ ЕЗИЛДИ. ЛЕНИННИНГ ПАРТИЯ БИЛЕТИГА КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БОШ СЕКРЕТАРИ ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ ИМЗО ЧЕКДИ.

*

Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси, меҳнаткашларнинг улуғ йўлбошчиси Владимир Ильич Ленин номига расмийлаштирилган 0000001 рақамли партия билетини КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев имзоламоқда.

Пролетария всех стран, соединитесь!

ПАРТИЯ — УМ, ЧЕСТЬ И СОВЕСТЬ НАШЕЙ ЭПОХИ

КОММУНИСТИЧЕСКАЯ ПАРТИЯ СОВЕТСКОГО СОЮЗА

ЦК КПСС

ПАРТИЙНЫЙ БИЛЕТ № 00000001

Фамилия: *Ильин (Ленин)*
Имя: *Владимир*
Отчество: *Ильич*
Род. рождения: 1870
Время вступления в партию: 1893

Инициалы партийного органа, выдавшего билет: *Центральный Комитет Коммунистической партии Советского Союза*

Дата выдачи: 1. 3. 1973

УПЛАТА ЧЛЕНСКИХ ВЗНОСОВ			
19__ год			
Месяц	Инициалы члена	Сумма взноса	Подпись секретаря
Январь			
Февраль			
Март			
Апрель			
Май			
Июнь			
Июль			
Август			
Сентябрь			
Октябрь			
Ноябрь			
Декабрь			

РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИГИЛИШИ

1 март куни Тошкентда республика партия активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, Ўзбекистон Компартияси ревизия комиссиясининг аъзолари, область партия комитетларининг секретарлари, область иқроқи комитетлари раисларининг ўринбосарлари, шаҳар ва район партия комитетларининг биринчи секретарлари, республика министрликлари, идоралари, олий ўқув юртлири, колхоз ва совхозлари, идеология муассасаларининг раҳбарлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг, Ўзбекистон насаба союзлари республика советининг, Ўзбекистон ЛКММ Марказий Комитетининг масъул ходимлари, олимлар, маъбуот, телевидение ва радио ходимлари иштирок этдилар.

Йиғилишда ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг эллик йилдаги тўғрисида»ги доклады муносабати билан тўғрив-сиёсий ишларни ва меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялашни янада кучайтириш соҳасида Ўзбекистон партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов доклад қилди.

Докладни муҳокама қилишда Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Камолов, В. И. Ленин номи Тошкент Давлат университетининг профессори И. А. Райкова, Андижон область партия комитетининг биринчи секретари Б. Р. Раҳимов, Тошкент область партия комитетининг иккинчи секретари В. В. Окуцкий, республика «Велик» жамиятининг раиси, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги И. М. Муиннов, Тошкент областадаги «Политотдел» колхозининг раиси М. Г. Хава, Ўзбекистон ёзувчилар союзи правленисининг раиси К. Яшин, Тошкент авиация заводининг катта мастери Б. И. Ульянов, «Ўзбекфильм» киностудиясининг директори А. А. Абдуллаев, Ўзбекистон ЛКММ Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Гафурмонов, Қизил Байроқ ордени Туркистон ҳарбий округи сиёсий бошқармасининг бошлиги Н. О. Шуккин, Самарқанд Давлат университетининг ректори А. К. Отаҳужаев қатнашдилар.

Актив йиғилишида КПСС Марказий Комитети қишлоқ хўжалик бўлими мудирининг ўринбосари Н. П. Руденко, КПСС Марказий Комитети пропаганда бўлимининг сектор мудирини М. В. Грамов, СССР маданият министрининг ўринбосари В. Ф. Кухарский қатнашдилар.

Республика партия активининг йиғилиши тўғрив-сиёсий ишни ва меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялашни янада кучайтириш, уларни КПСС XXIV съезди тарихий қарорларини муваффақиятли бажаришга сафарбар этишга қаратилган резолюция қабул қилди. (ЎЗТАГ).

Партия ва ҳукумат раҳбарлари КПСС Марказий Комитети мажлислар залида В. И. Ленин номига ёзилган партия билетини имзолаш пайтида.

ТОШКЕНТДА САМИМИЙ КУТИБ ОЛИШ

1 мартда Тошкент аэропорти Монголия Халқ Республикаси Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР Давлат байроқлари билан безатилди. Ўзбекистон пойтахти Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Юмжагийн Цеденбални шоду-хуррамлик билан кутиб олди. Ю. Цеденбал Хиндистонга қилган расмий дўстона вазитидан кейин Тошкентда бироз тўхталганди.

МХР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Т. Рагча, МХР ташқи ишлар министри Л. Ринчин ва Монголиянинг бошқа расмий кишилари Ю. Цеденбал билан бирга Тошкентга келишди.

Аэропортта Ю. Цеденбални

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА СУҲБАТ

Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Юмжагийн Цеденбал 1 мартда Тошкентга елиб келгач, бироз давра кейин КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов ҳузурига ташриф бўлди.

МХР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Т. Рагча, МХР ташқи ишлар министри Л. Ринчин, МХРнинг Совет Иттифоқидаги элчиси Н. Лувсанчултэм ва монголиялик бошқа меҳмонлар Ю. Цеденбал билан бирга бўлишди.

Икки ўртада бўлган суҳбат гўлт самимий ва қардошларча дўстлик вазиятида ўтди.

(Давоми 4-бетда).

ИДЕОЛОГИЯ ИШНИ ПАРТИЯНИНГ ҲОЗИРГИ ТАЛАБЛАРИ ДАРАЖАСИГА ҚУТАРАЙЛИ!

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг эллик йиллиги тўғрисида»ги доклади муносабати билан ғойвий-сиёсий ишларни ва меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялашни янада кучайтириш соҳасида республика партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида партия фахрий аъзолари билан суҳбатда

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. РАШИДОВ доклади

Ўртоқлар! Совет халқи ҳаётида шундай байрам борми, улар одамлар хотирасида унутилмас из қолдиради, мамлакатнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётида муҳим босқич бўлиб, зўр халқаро аҳамиятга эга воқеа бўлиб қолади.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг шонли эллик йиллик юбилейи ана шундай байрам бўлди. Бу байрам марксизм-ленинизм, пролетар интернационализм ғоялари тантанасини, СССР халқлари қардошларча дўстлигини, социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари, жаҳон ишчилар, коммунистлар ва миллий озоодлик ҳаракатининг кучайиб бораётган илгирлигини кўрсатувчи қудратли, унутилмас намоёни бўлди.

Юбилей тантаналари совет халқининг қудратли бирлигини, Совет Иттифоқидagi барча миллатлар ва эллар Коммунистик партия теваригига метидек жипслашганлигини янги куч билан кўрсатиб берди. Бу тантаналар ленинча бўйбўриқ руҳида совет ишчиларининг КПСС XXIV съезди ўртага қўйган вазифаларни амалга оширишда янги ғалабаларга эришиш йўлидаги қатъият руҳида ўтди. СССР 50 йиллигининг байрам йилиниш мамлакатимизнинг обрў-эътиборини ва халқаро позицияларини янада кўпроқ мустаҳкамлади, унинг жаҳон майдонидagi обрў-эътиборини оширди.

КПСС Марказий Комитетининг Бш секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Москвадаги юбилей тантанали мажлисида қилган чукчур мазмунли ёриш доклади барча совет кишиларига улуг Ленин тузган жонажон партиямиз учун, қудратли социалистик Ватанимиз учун ҳақоний ифтихор тўғрисида кучайтирди.

I. КПСС ленинча миллий сиёсатининг буюк тантанаси

СССРнинг ташкил этилиши Россия пролетариати бошчилигида, Коммунистик партия раҳбарлигида мамлакат ишчилар синфи амалга оширган улуг Октябрь социалистик революциясининг бевосита давоми бўлди.

Улуг Октябрь жаҳон тарихининг янги даврини, капитализмнинг емирилиб, социализмнинг қарор топиш даврини очди. У биринчи марта инсон инсонни эксплуатация қилишини тугатди. Россиядаги барча миллатлар ва элларнинг озоодлиги ва тенглигини эълон қилди, барча миллатларга мансуб ишчилар синфини, меҳнаткашлар оммасини бирдорлаштирди. Октябрь революциясини мамлакатнинг ҳамма халқларига ўзларининг миллий давлатини барпо этиш йўлини, санаот, қишлоқ хўжалигини, маданиятнинг социалистик негизига ўзгартириш йўлини очиб берди, уларнинг раванж топиши учун шарт-шароит яратди.

СССРнинг барпо этилиши — улуг Лениннинг эриш миллиятларнинг ихтиёр йитиш тўғрисидаги ғояларининг ажуаб муважжамидир. Владимир Ильич Октябрь арафасидаги партия миллий сиёсати асосларини шилба чиқарганида бундай деб эъди: «Буржуазиянинг зулмидан қутулган меҳнаткашлар оммаси... бор кучлари билан йирик ва илгор социалистик миллатлар билан иттиқолашува ва уларга қўшилишга интилажаклар...» (Асарлар, 22-том, 376-377-бетлар).

Улуг Лениннинг дохилона башорати юзага чиқди. Союз Россия империясининг барча миллатлар меҳнаткашларининг бирлиги бўлган иттиқолини голиб келди. Октябрьда кейинги дастлабки йилларнинг ўзидаёқ ҳамма совет республикаларининг мустақам сиёсий, ҳарбий, хўжалик иттиқоли таркиб топишди. Чорлар, буржуазия ва помещиклар зулмидан халос бўлган халқларнинг туб манфаатлари, революция душманларига қарши кураш зарурати, ташки сиёсат соҳасидаги фаолиятини жуда яқиндан мувофиқлаштириб олиб бориш, халқ хўжалигини қайта тиклаш ва мудофса қобилиятини мустаҳкамлаш соҳасида социализм сарфлаган куч-гайратлар, социализм учун курашнинг бутун мантиқи ягона кўп миллатли социалистик давлат барпо этишни талаб қилар эди.

Партиянинг омма орасидаги жуда катта ташкилотчилик иши, унинг доно сиёсати, совет халқларининг қуйида бошланган қудратли бириктирувчилик ҳаракати — ана шуларнинг ҳаммаси 1922 йида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқини барпо этиш йўлини очиб берди.

Ленин билан Коммунистик партиянинг дахоси туфайли вужудга келган буюк социалистик давлат жаҳон майдонига ўнга муносиб ўринни олганлиги ер курашидаги ҳамма халқларнинг тинчлиги, озоодлиги ва мустақилигини иши учун жуда катта фойда келтирди.

Мамлакатимиздаги барча миллатлар меҳнаткашларининг собиқ чор империясини харобаларига ташкил этилган, революция ва граждан уруши алангасида тобланган, дастлабки беш йилликлар даврида мустаҳкамлаган, улуг Ватан урушида дахшатли силовдан ўтган ихтиёр иттиқоли ҳамма қардош халқларнинг баҳамжиҳат гайратлари туфайли енгилмас куч бўлиб қолди.

Революцион марксизм назариясини тенг хуқуқли совет халқларининг битта социалистик оилага бириктиришнинг ғойвий негизи бўлди, бу назарияни шилба чиқиш ва ривожлантиришда Владимир Ильич Ленин гоят буюк роль ўйнади. В. И. Ленин Маркс билан Энгельс ғояларини икдорий ривожлантириб, миллий масалага оид ахлит ташкилотини яратди, унинг принципиал қондаларини янги тарихий даврга татиқчан конкретлаштирди, бу ғояларни пролетар интернационализм тўғрисидаги ҳамма империялизм эниб келган халқларнинг миллий озоодлик ҳаракати тўғрисидаги қарашларининг мукамал системасида гавдалантирди.

В. И. Ленин миллий масала борасида илмий асосланган программани атрофича қилиб чиқарди. Лениннинг миллий масала ҳусеудини программаси — мазлум миллатларнинг озоод қилиш учун, уларнинг демократия ва социализм асосида

қийлашган хўжаликка айланди. Ўзбекистон — мамлакатимизнинг асосий пахта базасидир. Республика меҳнаткашлари пахта етиштиришни зулусини кўпайтиришни, мамлакатини «оқ олтин» билан тобора кўпроқ миқдорда таъминлашни ўзларининг олий ватанларининг ва интернационал бурчи деб билишмоқдалар. Улар ўзларининг ана шу бурчларини шараф билан бажо келтирмоқдалар.

Ўтган юбилей йилида Ўзбекистон пахтакорлари мўл пахта ҳосили учун курашда мислиёс муваффақиятга эришдилар. Улар Ватанга 4 миллион 710 миң тонна «оқ олтин» бердилар, пахтачилик тарихида энг юксак ҳосил — гектар бошига 28 центнер пахта олдилар. Бутун мамлакатда бўлган каби Ўзбекистонда ҳам маданий қурилиш соҳасида, халқ маорифи, фан, соғлиқни сақлаш, адабиёт ва санъатни ривожлантиришда катта-катта муваффақиятларга эришилди.

II. Халқларнинг қардошларча дўстлиги—Совет давлати енгилмас кучларининг манбаи

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг ярим асрлик тарихи — Совет Социалистик давлати дорасида бириктирилган ҳамма халқлар буюклиги ва дўстлигининг вужудга келиш ва ривожланиш тарихидир. Бу дўстлик Ватанимиз душманларига қарши бирликланиб олиб боришда курашда совет кишилари тўқнақ бехиёсо қон билан мустаҳкамланган. Бу дўстлик барча совет кишиларининг бирликланиб меҳнати, социализм ва коммунизм курашидаги ўзаро ердими билан мустаҳкамланган.

Улуг Ватан уруши совет халқлари дўстлиги, уларнинг бирлиги, юксак маънавий-сиёсий фаолиятлари нақадар мустаҳкамлигининг қатъий синови бўлди. Бу — бутун давлат ва ижтимоий тузумимиз учун илтиҳон бўлди. Бу илтиҳонда шараф ва шон-шухрат билан ўтди. Жаҳон империализмининг кўп миллатли социалистик давлат пароканда бўлиб кетди, ўзаро миллий жанжал бошланди, деб қилган умидлари уруш пайтида чип-пақка чиқди. Ҳамма миллатларга мансуб совет кишилари улуг рус халқи бошчилигида партиямиз Марказий Комитети теваригида янада маҳкамроқ жипслашдилар, буюклимас бирликлари намоён қилдилар, Ватанин сабот ва матонат билан ҳимоя қилдилар, душманга қарши қарамонона жанг олиб бордилар.

Совет Ўзбекистони меҳнаткашлари ягона сафда туриб, қардош республикаларининг ҳамма халқлари билан бирликда жонажон Ватанин ҳимоя қилдилар. Ўтган уруш фронтларида ўзбек халқининг ўғил ва қизлари ҳам руслар, украинлар, белоруслар, литвалликлар, латшалар, эстонлар, молдавлар, барча совет халқлари номонадилари билан ёнма-ён туриб, немис-фашист босқинчиларга қарши мардонавор жанг қилдилар.

Ўзбек халқи фашизм устидан қозонган ғалабага барча қардош халқлар билан бирлигида мамлакат ичарисинда ҳам замин ҳозирлади. Уруш йилларида Ўзбекистон мамлакатининг фронт яқинидаги районларидан қиририлган юзга яқин йирик санаот корхонасини, неча ўнлаб фаб, маданият муассасаларини ва миллиондан ортиқ кишини, шу жумладан юз миңлаб болаларни ўз бағрига олди. У фронтга курул-яроқ, ўқ-дор, асбоб-анжом, оқиқ-овқат, кийим-кечак ва пойабзал бериб турди. Фашист босқинчилардан озоод этилган районларга транспортлар, автомашиналар ва комбайнлар, миңлаб қишлоқ хўжалик мутахассислари юборди.

Ана шуларнинг ҳаммасида ўзбек халқининг чинакам интернационализи, унинг халқлар муқаддас дўстлигига садоқати ўзининг жуда ериш ифодасини топди.

Атоқли шoir, Ленин мукофоти лауреати Гафур Ғулом, талантли шoir ва ёзувчилар — Овбег, Ҳамид Олжон, Шайхонда, Уйғун, Зулфия ва бошқалар совет халқлари дўстлигининг буюк кучини илҳом билан тарафун этидилар.

Урушдан кейинги даврда совет халқларининг дўстлиги ва ҳамкорлиги янада мустаҳкамланди. Дўстлик ва ҳамкорлик мамлакат халқ хўжалигини тез тиклаш ва янада ривожлантиришнинг ҳал қилувчи омил бўлиб қолди.

Совет халқларининг иқтисодий ва маданий алоқалари миңг хил йўллар билан ривожланиб бори. Улар ўзларининг хўжалик қурилишидаги куч-гайратларини бириктиришда, катта-катта иш-шооларни бирликланиб қурдилар. Умумийтиффон миқсда шилба чиқаришни нооперациялаш негиз ривож топди. Бу республикадан бошқа республикаларга турли махсулотларни ўзаро етказиб бериш йил сайин ўсиб бормоқда.

Мамлакатимиздаги ҳамма республикаларнинг меҳнаткашлари ўз меҳнатларини самараларини Ўзбекистон билан баҳам қилиб келмоқдалар. Совет Иттифоқининг ҳамма жойларидagi кишилар ҳам Ўзбекистонга шилба чиқаришга махсулотдан баҳраманд бўлмоқдалар.

Тошкентдаги зилзила оқибатларини тугатиш жараёида совет халқларининг дўстлиги уларнинг бутун улугворлигини билан яқин намоён бўлди. Ўзбекистон бойахти бошига мансубат тушганда бутун мамлакат тошкентликларга ҳамд бўлди, барча совет кишилари қардошларча малад ва ердэм қилини узатди.

Табиий офат рўй берган куннинг ўндаёқ КПСС Марказий Комитетининг Бш секретари Л. И. Брежнев билан СССР Министрлар Советининг Раяси А. Н. Косигин Тошкентга келишди. Улар зилзила оқибатларини тугатиш ишларини янгида кучиш тадбирларини шилба чиқариш вевосита қатнашишлар бу ишга шахсан раҳбарлик қилдилар.

КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукуматининг, барча қардош халқларнинг жуда катта ердими туфайли Тошкент қиёса муддатда ваёронлардан тикланишга қолмай, асдида қайтадан

Социалистик тузум ғалабаси шарафи билан одамларнинг бутун ҳаёт тарзи, турмуши ва дунёқараши тубдан ўзгарди. Ўсида ҳаётбахш совет ватанпарварлиги ва социалистик интернационализм, коллективизм, ўртоқлик ва қардошлик жамоат бурчида садоқат сингаги олижаноб ҳис-туғйуларни кўш урган, гоят билимдон, юксак идеалларни қўловчи янги инсон ўсиб қамол топди. Марксизм-ленинизм дунёқараши, коммунизм буюклири ахлос кодексининг юксак принциплари одамларимиз маънавий ҳаётининг негизи, уларнинг янги дунё учун курашдаги ғойвий қуроли бўлиб хизмат қилмоқда.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг ленинча миллий сиёсатининг буюк асарини, марксизм-ленинизм абадий барҳай ғояларининг тантанаси — халқимизнинг моддий ва маънавий бойликлари ривожлантиришдаги жуда катта муваффақиятидир.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг ленинча миллий сиёсатининг буюк асарини, марксизм-ленинизм абадий барҳай ғояларининг тантанаси — халқимизнинг моддий ва маънавий бойликлари ривожлантиришдаги жуда катта муваффақиятидир.

Ўзбек халқи ҳам қардош халқлардан қардор бўлиб қолаётгани йўқ. 1968 йида Туркменистон СССРнинг Чоржўй шаҳрида кучли тошқин содир бўлганида, Қирғизистон ва Дагистонда зилзила бўлиб, миңлаб кишилар бошпанасиз қолганида Ўзбекистон меҳнаткашлари дарҳол ўз қардошларига ердэмга бордилар.

СССРда таркиб топган бундай қирин ҳамкорлик ва ўзаро ердэм инсоният тарихида ҳали асло бўлган эмас. Буларнинг ҳаммаси — Коммунистик партия ленинча миллий сиёсати тантанасининг ериш далилидир, совет кишилари қардошларча дўстлиги метидек мустаҳкамлигининг тимилодидир.

Тенг хуқуқли халқларнинг қудратли иттиқоли ташкил топиб, ривожланиб бораётганлигида, уларнинг дўстлиги ва қардошлиги мустаҳкамланганлигида мамлакатимиздаги барча миллат ва эллар, аввало, улуг рус халқи муносиб роль ўйнади. СССРдаги ҳамма халқлар ягона кўп миллатли давлатда рус халқи теваригига жипслашдилар. Рус халқи мамлакатимиздаги энг кўп сонли халқ эканлиги ва шундаёқ бўлиб қолаётганлиги учунгина бундай бўлгани йўқ. Қардош халқлар ҳамкорлигини етакчи миллат бўлган рус халқининг роли аввало шу билан белгиладик, у жамият таркибининг учун, инсон бахт-саодати учун курашининг энг кўп огиригини ўз зиммасига олиб, барча қардош халқларга бегарас ердэм бериш намунасини кўрсатмоқда. СССРда социализм куришда асосий хизмати рус халқи қилди, коммунизм куришга у жуда салмоқли ҳисса қўшмоқда.

Рус халқи қарамонона буюклири меҳнати ва фидокорона жанговар кураши билан, интернационализм принципларига чексиз содиқлиги, бегаразлиги ва олимчиликларини билан, меҳнатсеварлиги билан мамлакатимиздаги барча халқларнинг чукчур ҳурмати ва тўла ишончига сазовор бўлди. Мамлакатимиз халқлари рус халқини қайди равишда оғамиз деб, СССРдаги тенг хуқуқли миллатлар ўртасида биринчи инилаб деб атамоқдалар.

Туб сиёсий, социал-иқтисодий ва маданий ўзгартишлар натижасида, социалистик миллатларнинг ривожини ва янгилашуви туфайли мамлакатимизда одамларнинг янги, илгари мисли қурлмаган тарихий бирлиги — совет халқи вужудга келди. Бу бирлик — юздан ортиқ миллат ва олатинг интернационал бирлигидир. Бу бирлик социалистик ижтимоий муносабатлар, иқтисодий, социал-сиёсий ва маданий турмуш бирлиги, марксизм-ленинизм идеологиясини асосида, ишчилар синфининг манфаатларини ва коммунистик идеаллар асосида таркиб топди.

Совет халқларининг Ватани битта, у ҳам бўлса — Совет Социалистик Республикаларининг Иттифоқидир, мақсади битта, у ҳам бўлса — коммунизм куришидир. Уларнинг идеологиясини битта — марксизм-ленинизмдир, уларнинг йўл-босқичи битта — улуг Ленин партиясининг. Меҳнаткашлар депутатлари Советлардан иборат муштарак сиёсий негизи ва социалистик хўжалик системасидан иборат ягона иқтисодий негиз уларни бириктириб турибди. Уларнинг мазмунан социалистик маданиятни мушта рақидир. Совет кишилари меҳнат фаолиятининг ўн ҳам интернационал қарайтерга эга, чунки бизнинг мамлакатимизда ҳар бир кишининг меҳнати коммунистик қурилишининг умумий ўзанига бориб қўшилади.

III. Ватанпарварлик ва интернационализм—совет кишисининг ўзига хос фазилати

Партия ва Совет давлатининг ленинча миллий сиёсатини амалга ошириш соҳасидаги кўп йиллик иши аюбий самаралар берди. «Биз, — деди Л. И. Брежнев, — ўтган ярим аср юбайидаги қарамонона ишларни яқунлар эканмиз, бизга ўтишдан мерос бўлиб қолган миллий масала тўла-тўлиқ, батамом ва узай-кесил ҳал этилди, деб тўла асос билан айта оламиз. Бу — СССРда янги жамият куришда индустриаллаш, юзлелтирилариш, маданий революция сингаги ғалабалар билан қайди равишда бир каторга қўйиш умумий бўлган кутулдир.

Мамлакатимизда интернационализм жуда оқ коммунистларнинг идеалидан илгари ғалабалар билан қайди равишда бир каторга қўйиш умумий бўлган кутулдир.

Мамлакатимизда илгори совет халқларининг ҳаётида чукчур ўзгартишлар рўй берганлиги натижасида илгари қурлмаган янги социалистик миллатлар шилбаси, социалистик миллий муносабатлар қарор топди. Амо миллий муносабатлар етук социализм жамиятида ҳам объектив реаллик бўлиб, бу нарса доим ривожланоқда, янги проблемаларни воя янги вазифаларни ўртага қўймоқда. Партия бу масалаларга ҳамма катта эътибор бериб, уларни бутун мамлакатнинг ва ҳар бир республиканинг ман-

фавтларини, коммунистик қурилиш манфаатларини қўлаб, ўз вақтида ҳал этиб келмоқда.

Дунёда шу дўстликка пугур етказо оладиган куч ҳам йўқ. Коммунистик партия теваригига жипслашган совет халқларининг дўстлиги, уларнинг интернационал бирлиги ва қардошлиги — кўп миллатли давлатимиз қудратининг битмас-туганмас манбаидир.

Мамлакатимизда ўзининг руҳи ва интернационал мазмуни жиҳатдан ягона бўлган совет социалистик маданиятини таркиб топиб, гуллаб-йинишди, бу маданият ҳамма миллатлар бунёд этаётган маънавий бойликларининг узвий бирикмасидан иборат. Миллий чеғараларни билмайдиган ва бутун меҳнат ахлига бабаравар хизмат қиладиган умумий, интернационал фазилатлар, янги коммунистик маданият асослари тобора равшанроқ гавдаланмоқда.

Ўз-ўзидан равшанки, совет кишиларининг интернационал бирлиги миллий бирлигини миллий маданиятлар ва миллий тиллари бекор қилмайди, балки барча социалистик миллатларга ва улардан ҳар бирига хос бўлган ягона, барқарор, муҳим фазилатини таъкидлайди, холос. Иттифоқ давлати — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг маъжудлиги миллий давлатчиликни бекор қилмагани каби, интернационал бирлик ҳам миллий бирлигини бекор қилмайди, балки бу бирлигини миллатлар интернационал бирлигининг зарур компоненти сифатида ўз таркибига олади.

Мамлакатимизда халқларнинг миллий ва интернационал манфаатлари ўртасида индилятлар йўқ; бу манфаатлар бир-бири хос келиб, бир бутун бўлиб қўйилиб кетади. Интернационал манфаатлар билан миллий манфаатларнинг диалектик турмуши — социалистик жамият бутун турмушининг ўзига хос белгисидир. Шу сабабли совет кишиларининг интернационализм ҳаётбахш совет ватанпарварлиги билан узвий равишда қўшилиб кетади. Ған туғилиб ўсган юрта, ўз тилига меҳр-муҳаббат сингаги ҳар бир халққа хос бўлган ва тарихан таркиб топган ҳис-туғйулар бутун мамлакатнинг хўжайинлари бўлиб қолган меҳнаткашларнинг мамлакат тақдирини учун масъулиятини англаган ҳолда социалистик ватанпарварлик билан қўшилиб кетади.

Совет ватанпарварлиги миллий ифтихорини марксизм-ленинизм позицияларидан англашган тақозо этди. Ҳозирги вақтда совет ватанпарварлиги янада ривожланиб, янги мазмун билан бойиди. «Эндиланда, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилгандан кейин орадан ярим аср ўтгач, биз тагин ҳам кенгроқ тушунча тўғрисида, бутун халқимизнинг аур ватанпарварлик ҳис-туғйуси тўғрисида — совет кишисининг умумийлиги ифтихори тўғрисида гапиршига тўла равишда ҳақланмиз.

Леонид Ильич Брежневнинг бу сўзлари коммунистик қурилиш йўлидаги курашимиз ва ғалабаларимизнинг энг муҳим соҳаларидан бирини назарий жиҳатдан умумлаштирди. Бу асос, совет турмуш тарзининг, ленинча миллий сиёсатининг чинакам буюк ғалабасидан далолат беради.

Миллатларнинг яқинлашуви — объектив жараёндир. Шу сабабли партия бу жараёни сунъий равишда тезлаштиришни зарур деб ҳисобламайди. Шу билан бирга, партия миллатларнинг яқинлашуви жараёнига ҳалокат бериш йўлидаги ҳар қандай уринишларга, бирон бир баҳона билан унга тўсиқлик қилишга, миллий ўзига хослигини сунъий равишда кучайтиришга йўл қўйиб бўлмайди, деб ҳисоблайди.

Бутун Иттифоқимизнинг умумий манфаатларини ҳам, уни ташкил этувчи республикалардан ҳар бирининг манфаатларини ҳам доимо ҳисобга олиб бориш бу масалаларда партия сиёсатининг моҳияти эканлигини КПСС XXIV съезди алоҳида куч билан таъкидлади. Партия Совет Социалистик Республикалари Иттифоқини бундан буюк ҳам мустаҳкамлаб, социалистик миллатларнинг раванж топиши ва уларни тобора яқинлаштиришдан иборат ленинча қўлим изчиллик билан амалга ошира беради.

СССРда миллий масалани ҳал этилганлиги социалистик миллатларни ва миллий муносабатларни янада ривожлантириш проблемаларини интернационал равишда тарбиялаш проблемаларини андиладя ўз аҳамиятини йўқотиб қўйди, деган маънони айлантирмади. Миллатларнинг яқинлашуви бориш жараёни бир томондан, меҳнаткашларнинг илгори социалистик интернационализм руҳида муваффақиятлар суратда кимоз топириш учун шарт-шароит вужудга келтирди, иккинчи томондан эса, меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялаш ишнини негиз аср қилишни талаб этади.

Интернационализм руҳида тарбиялаш ишнини кучайтириш яна шу жиҳатдан зарурлиги, Л. И. Брежнев таъкидлаб ўтганидек, миллатчилик ҳуррофотлари, миллий туғйуларнинг ҳаддан ташири бўлтирилган ёки сохтанштирилган тарзда намоён бўлиши сиёсий жиҳатдан унчаллик етук бўлмаган ишчилар психологиясида маҳкам ўрнашиб қолган, жуда шубҳали бир ҳолга бўлиб, ана шу ҳуррофотлар миллатлар ўртасида муносабатларда қандайдир антагонизмлар бўлиши учун объектив шарт-шароитлар мутлақо тугатишдан бир пайтда ҳам сақланиб қолмоқда.

(Давоми Э-бетда.)

У. П. Ш. Р. РАШИДОВ ДОКЛАДИ

(Давоми. Боши 2-бетда).

Халқро майдонда идеология курашини кескинлаштириб кетганидан ҳам ин-тернационализм руҳида тарбиялаш шунинг актуал вазифа қилиб кўйлади. Жаҳондаги икки система кураш олиб бораётган бир вазиёда империалистлар идеологияси диверсияни кенг қўламда қўлламоқдалар, миллий масалалар антинормунизмнинг асосий воситаларидан бири сифатида фойдаланишга тобора кўп йилликлардан бери қўлланмоқдалар. Советларга қарши пропаганда пеголик кенг туш олганини лаокал шу нарсадан билиш мумкинки, ҳозирги вақтда буржуа радио станциялари СССР халқларининг 28 тилида суткасига жами 260 соатдан кўпроқ оштирашга ўтказмоқдалар.

Уз шунтиришларини ўзбек, қозоқ, қирғиз тилларида ва бошқа тилларда олиб бораётган машғум «Озоодлик» радиостанцияси денунция миллий сийосатга. Урта Осиё республикалари халқларининг ҳаётига ўтказган гараз билан туҳмат қилмоқда. Бу станциянинг гўё объектив, аслида эса, сурбетларга сохташтирилган ахборотлардан иборат эштитиришларида социализм идеологияси ва практикасини, КПСС миллий сийосатини бузиб талқин этиб, совет кишиларининг онига таъсир ўтказиш мақсади қилиб кўйилди.

Миллатчилик ўнг ва «сул» оппортунизминг ҳам умумий платформасидир. Хитойлик сабузарлар империалист пегирмонига лойқа сув қўймоқдалар. Уларнинг ушбу давлатчилик шовинизми ва тегеомончилик руҳи билан суғориладиган сийосатининг тартиб-назарини антинормунизм принциплари таъминлаб бериб бўлган майдда буржуа авантюризмни ифода этади.

Душманларимизнинг тактикаси — сийосий жиҳатдан етук бўлмаган, ахлоқий жиҳатдан беқарор бўлган баъзи унсурларнинг эътиборини ўз пропагандага таяниб олганда, уларнинг ийганини миллатчилик оғуси билан заҳарлашдан, совет тузумини бебурд қилиб кўрсатиш, КПССнинг обрў-нуфузига шубҳа эттиришдан, миллатчилик саритларига даъво беришдан, совет халқларини бир-биридан акрбатчи юбориш ва уларнинг дўстлигига раҳна солишдан иборат.

Интернационализм руҳида тарбиялаш масалалари гоят кўп миқдорда республикамизда учун жуда натта аҳамиятга эгадир. Ўзбекистон СССРда юздан ортин миллат ва элларнинг вакиллари истиқомат қилмоқда. Республикамизда барча меҳнат коллективлари кўп миллатли коллективлар бўлиб, уларнинг ҳаммаси ягона дўст оилада яшашмоқдалар, бир-биридан бош чиқариб, умумий мақсадга эришиш йўлида меҳнат қилмоқдалар. Ўзларининг ватанпарварлиги ва интернационализм бурчларини тўғри англамоқдалар. Ватанининг, партиянинг, халқнинг манфаатлари улар учун ҳар нарсадан азиздир.

Шу билан бирга меҳнаткашларни ҳаётбахш совет ватанпарварлиги ва социалистик интернационализм руҳида тарбиялаш ишларини кун сайин яхши йўлга қўйиш ва такомиллаштириш зарур.

Республика партия ташкилоти оммага идеологик таъсир кўрсатишнинг хилма-хил формалари, метод ва воситалари — пропаганда, сийосий агитация, матбуот, телевидение, радио, адабиёт ва санъатдан кенг фойдаланиб, бу соҳада намуна ва хилма-хил ишларни тизиллик ва кўнгил билан бажариб келмоқда.

Миллатлараро алоқа — мамлакатимиздаги барча миллат ва элларнинг биология ҳамда қардошлиқни мустаҳкамлашнинг энг муҳим воситаси бўлиши туғлини ўргатиш республика меҳнаткашларининг интернационализм руҳида тарбиялашда гоят муҳим роль ўйнайди. Ҳаёт талабларига, меҳнаткашларнинг манфаатларига ва хоҳишларига таъминлаш мурофи сурада рус тили мактабига болалар муассасаларида, мактабларда, техникумларда, олий ўқув юрталарида, ишлаб чиқариш коллективларида ўрганилмоқда. Бунда рус тили ва адабиёти махсус институту муваффақиятли иш олиб бормоқда. Миллий мактаблар учун ана шу фандардан дарс берувчи ўқитувчиларни тайёрлаш зарур.

Республика олимлари интернационализм руҳида тарбиялаш ишида актив қатнашмоқдалар. Улар Ўзбекистонда революцион-озодлик ҳаракатининг вужудга келиши ва унинг тарққитиш қонуниятларини ҳақиқатга, Россия пролетариатининг, ленинчи коммунистлар партиясининг халқимизга таъдирини тарихий роли, ўзбек халқининг феодализмдан социализмга ва коммунизмга ўтишининг объектив шарт-шароитлари тўғрисидаги масалаларини назарий жиҳатдан ишлаб чиқаришга, Назарий таъдирларда ҳозирги босқичда миллий муносабатларнинг ривожланиши, социалистик миллатларнинг тобора яқинлашуви, миллий маданият ва тилларнинг ривожланиши ҳамда уларнинг бир-бирларини ўзаро бойитиши билан боғлиқ бўлган проблемаларини ишлаб чиқишга натта эътибор беришмоқда.

V. Кишиларни гоғвий-сийосий ва ахлоқий тарбиялаш ишини такомиллаштирайлик

Л. И. Брежнев СССРнинг эллик йиллиги тўғрисидаги докладыда шу нарсадан алоҳида таъкидлаб ўтдики, коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш ишда олға силиши билан, халқ фаровонлиги дараксини ошириш билан бирга барча граждандарга ижтимоий онги тарбиялаш, ҳар бир совет кишисида коммунизм бийорини учун зарур бўлган хислатларни тарбиялаш вазифаси тобора каттароқ аҳамият касб этмоқда. Бу — коммунистик нуридан энг муҳим тарихий қисмларидан биридир, зотан, коммунизмнинг тўб муҳияти шу билан белгиланадиган, граждандар юксак даражада онгли ва жамият олдига маъсулият ҳиссини сезадиган, юксак ахлоқий сифатларга эга бўлади.

Революцион ғайрат-шижоат, совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализм, юксак онглилик, ушшоқлик, ишчанлик ва социалистик инсонпарварлик — ана шу хислатлар ва бошқа сийосий ҳамда ахлоқий хислатлар тобора ҳар бир совет кишиси феъл-авторининг нормаси бўлиб келмоқда.

Англин вақтда ўзининг мерос бўлиб қолган ва соҳнада эъл бўлган тазмагарлик, поракўрлик, техникўрлик, туҳмат, анонимка, ичкикичибоқлик ва шулар сингари ҳодисалар кўпгина учраб турибди. Ахлоқимизга ёт бўлган ана шу хислатларга қарши кураш кенг жамоатчиликнинг доимий эътиборини талаб этади.

Республика партия ташкилотлари ўтмиш саритларини тугатиш йўлида актив иш олиб бормоқдалар. Улар кейин-

Республикамизда «СССРда социалистик ўзгаришлар таърихи ва унинг халқро аҳамияти» деган мавзуда ўтказилган халқро илмий конференция, рус тили битганини яхшилашга бағишланган халқро симпозиум, мактаб ўқувчиларини интернационализм руҳида тарбиялаш юзасидан уюштирилган республикалараро конференция ва бошқа таъдирлар меҳнаткашларини интернационализм руҳида тарбиялашда муҳим роль олди.

Қадрларга доир сийосат масалаларини ҳал этишга интернационал ёндашиш — кўп миллатли республикамиз шароитида алоҳида аҳамиятга эгадир. Бу масалалар доим республика партия ташкилотининг диққат марказида турибди. Бу масалалар Ўзбекистон Компартиясининг XXVIII съездида ва Марказий Комитетининг VI пленумида батафсил муҳокама қилинди.

КПСС Марказий Комитетининг доимий гамхўрлиги, ленинча миллий сийосатини амалга ошириш натижасида республикамизда гоғвий жиҳатдан чиққан ва партия йўлини давлат, ҳўжалик ва маданият қурилишининг ҳамма соҳаларида ишчанлик, сабот-матонат билан амалга ошира оладиган юқори маълумотли ҳодимлардан иборат кўп сонли кадрлар етиштириш ва раҳбарлик ишларига қўтарилади.

Қадрларимизнинг кўп миллатларга мансуб эканлиги уларнинг составига ҳос хусусиятидир. Ўзбекистон Компартияси ҳам кўп миллатли бўлиб, унинг сафарларида 83 миллат ва элларга мансуб коммунистлар бор.

Биз қадрларимизнинг интернационал состави билан фахрланшга ҳақлиқимиз. Республика партия ташкилоти бундан бунён ҳам қадрларини ташлаш ва тарбиялашнинг ленинча принципларига қаттиқ амал қила беради. КПСС Программасининг «Совет республикаларида турли миллат ҳодимларини тарбиялаш ва улардан фойдаланишда миллий алоҳидаликнинг ҳар қандай қўриқчиларига асло йўл қўйиб бўлмайди» деган талабларига оғишмай рия қилаверамиз.

Биз меҳнаткашларни совет ватанпарварлиги руҳида, совет халқининг улуг ишлари учун фахрланш руҳида, интернационализм ва СССР халқларининг қардошларча дўстлиги руҳида тарбиялаш ишини янада кучайтиришимиз ва такомиллаштиришимиз зарур. Социалистик тузумнинг афзалликлари, Совет ҳўжияти йилларида республика ҳаётида рўй берган тулб социал-иқтисодий ва маданият ўзгаришларини аниқ ва равшан баён қилиш, коммунистик қурилишдаги муваффақиятлар мамлакатимиздаги барча халқларнинг ҳамюрлиги ва ўзаро ёрдам натижаси эканлигини конкрет мисоллар билан кўрсатиб бериш керак.

Ҳозирги вақтда миллий масала ҳақидаги марксча-ленинча назарияни ва партиянинг програм қондаларини, ленинча миллий сийосат куч-қудрати ва ҳаётийлиги манбаларини, социалистик интернационализм принципларининг жонли тасмолдан бўлган ССР Иттифоқининг жаҳоншумул тарихий аҳамиятини чуқур тушунириб бериш жуда натта аҳамиятга эгадир.

Ижтимоий фанлар соҳасида иш олиб борувчи олимлар олдига мамлакатимиздаги миллатлараро муносабатларга рўй бораётган социал-иқтисодий сийлиши ва ўзгаришларини илмий жиҳатдан умумлаштириш соҳасида муҳим вазифалар турибди. Улар миллий масала ҳақидаги марксча-ленинча назариянинг актуал проблемаларини, социалистик миллатларнинг равиши ва аста-секин яқинлашуви, бу миллатларнинг маданиятларини ўзаро бойитиш, миллий тилларини ва рус тилини тарққитиш этириш проблемаларини чуқур таъдир этишлари, меҳнаткашларини интернационализм руҳида тарбиялашнинг форма ва методларини ўрганишлари ҳамда умумлаштиришлари лозим.

Илмий ҳодимларнинг замонамиздаги ижтимоий вояселарига ва хусусан, ўзининг ижтимоий вояселарига баҳо бериш, тарихий вояселарини баҳолашдаги ленинча тарбиявийлик мезонига амал қилиб, ҳаминча сийосий позицияларини асос қилиб олишлари гоят муҳимдир. Олимларнинг тарих проблемаларини ёритишда тарбиявийлик принципларидан чекинишларига, сийосий курашнинг кескинлигини суйсатиб кўрсатишларига, ўтмишнинг идеаллаштиришларига йўл қўйиш мумкин эмас.

Биз ўзининг идеология ишчанмида шуни назарда тутишимиз керакки, интернационализм руҳида тарбиялашнинг пропаганда таъдирларидангина иборат қилиб қўйиш ярамайди. Совет кишилари аввало меҳнатни, коммунизм қуриш учун бериладиган кураш олиб боришиш ўз интернационализмнинг чуқур ифодаси деб билишлар. Бинобарин, қардош республикаларнинг ҳўжалик ва маданият тарққитишдаги ютуқларини билан батафсил таъкидлаш, уларнинг таърихи билан ҳақ томонлама ўрганиш ва бу таърихдан кенг фойдаланиш лозим.

VI. Идеология ишининг самарадорлигини оширайлик

Бизнинг тарбиявий оммани коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасида бий таъдир бўлади. Бизнинг тарбиявий улуг Ленин кўрсатмаларига амал қилиб, гоғвий-тарбиявий ишнинг форма ва методларини тобора такомиллаштириш масалаларига ҳаминча натта эътибор берди ва натта эътибор бермоқда.

КПСС XXIV съезди партия ташкилотларининг идеология соҳасидаги фаолиятининг кенг программасини белгилаб берди. Партия Марказий Комитети кейинги йилларда съезд илгари сурган идеялар ва қабул қилган қарорларни ривожлантириб, бир қатор муҳим қарорлар қабул қилди. Бу қарорлар меҳнаткашларнинг сийосий ва ишлаб чиқариш активлигини оширишга, уларни ишлаб чиқариш бонширига кенгроқ жалб этиш, илгор таърибнинг пропаганда қилиши, омма ўртасида олиб бориладиган гоғвий-тарбия ишларини яхши йўлга қўйишга қаратилган. Партиянинг ана шу ҳўжаларига бундан идеология ишчан самарадорлигини янада ошириш зарур эканлиги тўғрисидаги гоғ билан сўзгорилади.

Биз идеология ишининг самарадорлиги ҳақида гапирганимизда жонли киши билан иш олиб борилаётганлигини доим эътиборга олишимиз керак. Ҳар бир кишининг ўзига ҳос афзалликлари ва нуқсонлари, орау ва тиллари бор. У коллектив билан, жамият билан ҳаминча муносабатларда бўлади, унинг

Илмий-атеистик пропаганда ахлоқий ва интернационал руҳда тарбиялашга ёрдам берадиган гоғвий-сийосий ишнинг муҳим соҳасидир. Шунинг айтиш керакки, республикамизда кейинги вақтларда бу иш бир мунча кучайди. Шу билан бирга биз айрим юлларда бу иш қонларига олиб борилаётганлигини ва бу ишга кескин эътишмиз керак. Диний ҳўрофот ва саритларга қарши курашда гоғвий таъсир ўртасидаги маъруза ижтимоиятлари ва воситаларидан етарли даражада фойдаланилаётди.

Кўпгина шахар ва районларда атеистик руҳда тарбиялашнинг уштуришда яхши йўллаб тузилган система йўл. Аҳолининг қай қанча диндор эканлиги ўрганилаётди. Бунинг натижасида илмий-атеистик иш қўнчида таъабаллаштирилмаган ҳолда пала-партиш олиб борилиши ва шу сабабли ўз мақсадларига эришмаётди.

Атеистик ишлар сует йўлга қўйилганлиги, бир қанча партия, совет ва жамоат ташкилотлари динга беларво қаратилганлиги натижасида бизда диний урф-одатларга рия қилувчи кишилар каймайи, балки баъзи район, шахар ва областларда кўпайиб борапти. Сурхондарё, Қашқадарё, Самарқанд ва Тошкент областларида шундай аҳволни кўрамыз.

Республикамизда ибодатхоналарнинг кўпгина ғайри расмий хизматларини ишлаб турибди. Сирдарё, Наманган ва Самарқанд областларидагина икки юзга яқин шундай шахслар бор. Улар техникўрларча триркилик қилмоқдалар, диний тарғиб қилиш билан шуғулланоқдалар. Ишларини маҷилларни очиб ташаббускорлар бўлиб, диний китобларни тарғиб қилмоқдалар, болаларга диний таълим беришмоқдалар.

Бизнинг тузумимизга ёт бўлган зарарли урф-одатлар диний саритларга асосланган. Диний саритлар хотин-қизларга нисбатан ютуғри муносабатда бўлиши ва уларнинг қадр-қимматини таъдир этувчи ижтимоиятларни вужудга келтиради. Бу ҳол баъзан оғир оқибатларга сабаб бўлади.

Партия ташкилотларининг вазифаси — аҳолини атеистик руҳда тарбиялашнинг кучайтиришда, динга қарши пропаганданинг самарадорлигини оширишдан иборат. Қуруқ маърифатчилик даври, диний умуман танқид қилиш даври таъмин бўлганлигини доим эъл тутиб зарур. Ҳозирги вақтда гап динга қарши ишларнинг назарияси ва практикасини сийосат жиҳатдан янгилаш уштуриш тўғрисида бормоғи керак. Бу иш дунё қараш, кишилар онгида жаҳоннинг илмий маназарасини шакллантиришнинг конкрет масалаларни устида олиб борилиши керак. Атеистик пропаганда да жанговар руҳда олиб борилиши, диний саритларга қарши кенг қўламда ҳўжум тусини олиши лозим.

Ишлаб чиқариш коллективлари таърихиятларини гоғвий-ахлоқий руҳда тарбиялашда кўп иш қила оладилар ва қилишлари керак. Кишилар коллективда меҳнат қилиб, ижтимоий иш билан шуғулланадилар, коллективда уларнинг ахлоқий хислатлари шаклланиб боради. Бевосита коллективда партиянинг планлари амалга оширилади, мамлакатнинг моддий-маънавий бойликлари — вужудга келтирилади, инсон тарбияланади.

КПСС XXIV съездин кейин республика партия ташкилотлари меҳнат коллективларининг ишлаб чиқариш ва ижтимоий-сийосий активлигини ошириш масалаларига кўпроқ эътибор бера бошладилар. Ватан партия ташкилотлари, жулмадан, Тошкентдаги авиация ва наёб заводлари, Поп райондаги Ленин номи колхоз партия ташкилотлари социал планлаштириш соҳасида муайян таъриба тўпладилар.

Аmmo меҳнаткашларнинг ўз корхонаси, цех ва бригадаларини ишчан аҳолига актив таъсир кўрсатишлари ҳаминча ноғва ҳам йўлга қўйилган деб бўлмайди. Меҳнат коллективлари плани бажариш, ишлаб чиқариш резервларини қидириб топиш йўллари муҳокама қилинида, коллектив шартномалар, меҳнат, турмуш шартнолари ва шу қабилир билан боғлиқ бўлган масалаларини ҳал этишда совет қатнашаётганликларини кўрсатишдан ҳўллар кўп учраб туради. Бир қатор корхоналарда ишчилар йилгилиларнинг, доимий ишлаб чиқариш кенгайтиришнинг ролига етарли баҳо берилапти.

Биз ҳўжал-сийосий вазифаларини ҳал этишда, кишиларни ахлоқий тарбиялашда меҳнаткашларнинг ижтимоий фаолиятини, меҳнат коллективларини ролини доим юксак даражада кўтаришимиз керак. Бригада, цех, смена ва бўлимларнинг йилгилиларидан ишлаб чиқариш фаолияти, меҳнат ишчанлиги мустаҳкамлаш, социалистик жамиятга яшаш қондаларига, коммунизм қурувчисининг ахлоқ кодекси талабларига рия қилиш масалаларини мунтазам сурада қараб чиқиш зарур.

Партия ташкилотлари меҳнат коллективларига ахборот беришнинг самарали формаларини ривожлантиришлари, ҳар бир ишчи, колхозчи, ҳар бир хизматчи-га ёндоша билишлари, уларнинг қизиқти-

раётган масалаларини тушунтириб беришлари, ўткир проблемалардан ўзларини четла олмасликлари, бу проблемаларни даъдла тушунтириб, тўғри, батафсил жаов беришлари лозим. Ғарзбулар, туҳматчилик, анонимчиликларга келганда, уларга қатъий зарба бериш керак. Буларнинг ҳаммаси коллективларда соғлом вазиятни вужудга келтиришга ёрдам беради.

Партия ташкилотлари социал планлаштиришнинг кенг ёйиш тўғрисида доим гамхўрлик қилишлари лозим. Социал планлаштириш меҳнаткашларнинг ўз корхонасини ривожлантириш истиқболларини кўра билишларига ёрдам беради, уларни ишлаб чиқариш ва маданиятнинг қурилиш ишларини планлаштиришда қатнаштиришга қўмақлашди, малякамни ошириш, меҳнат ва дам олишни яхши уштуришнинг имкониятини туғдиради.

Биз шуғулланганимиз лозим бўлган биринчи даражали ишлар орасида, меҳнат, гоят муҳим бўлган юмушлар ҳам бор. Бу ишларнинг баъзилари ҳозирги кунда жуда ҳам зарурдир, чунки бизнинг келажакимиз, жамиятимизнинг таъдир, коммунистик қурилиш истиқболларини шу ишларга боғлиқдир. Бунда гап ишларни тарбиялаш тўғрисида борапти. Ҳозирги вақтда ёш авлод жамиятимиз барча аъзоларининг қарий ярмини ташкил этади. Республика халқ ҳўжаллигида банд бўлган кишиларнинг қарий 40 проценти 30 ёшга бўлган кишилардан иборат. Инженер-техник ҳодимлар ва илмий ҳодимларнинг қарий ярми улар ҳўжасига тўғри келади.

Йигит ва қизларимизнинг гоят қўнчили юксак ахлоқий хислатларга эгадир. Партия ва коммунизм идеалларига чексиз садоқат, меҳнатсеварлик, коллективчилик, ўзининг бутун ғайрати ва билимининг ўз Ватанини яшатишга шай қилиб туриш уларга ҳос фазилатлардир.

Аmmo ишларнинг баъзи қисми орасида сентетизм, индивидуализм ва ҳаёт сийосатга бефарқ қараш каби ҳўллар учраб турганига эътиборсиз қарай олмаимиз. Бундай ишлар мураккаб халқро вазиятни тўғри тушуна олмаб баъзан сийосий жиҳатдан етук эмасликларини намоён қилиб қўядилар. Айрим йигит ва қизлар дўшман пропандаси, буржуа урф-одатларига дуч келганларидан оғиз қилиб қоладилар.

Ишларнинг баъзилари уларнинг ижтимоий бурчларини етарли даражада англамайдилар, социалистик жамиятга яшаш қондаларини, совет қонларини буздилар ва ҳаётно киюпти ҳам қилдилар. Ижтимоиятларини юқи Тошкент, Самарқанд, Фарғона областларида ва Қоракўлжон АССРда содир бўлмоқда. Буларнинг ҳаммаси ишлар ўртасида олиб бориладиган гоғвий-сийосий ишчанмидаги жиддий нуқсонлардир.

Биз ишлар орасидаги тарбия ишида Ленин васиятларига амал қилишимиз керак. В. И. Ленин комсомолнинг III съезидида ишлар олдига шунчунки ўқиш эмас, балки коммунизмни ўрганиш вазифасини қўйди ва бу билан таълим ҳамда тарбия вазифаларининг социал йўналишини таъкидлаб кўрсатди. Бизда баъзан учраб турганидек, айрим фанлар юзасидан ёки айрим ишлаб чиқариш қўрсаткичлари юзасидан юзак баҳо бериб, бутун ишни шундан иборат қилиб қўйиш ярамайди. Меҳнатда, ижтимоий-сийосий ҳаётда, ҳўжалик ва маданият қурилишда бевосита қатнашиш, фан-техника ва маданиятнинг энг янги ютуқларини егаллаш — коммунизмни ўрганишнинг энг муҳим элементидир.

Ҳозирги вақтда мактабларда, олий ўқув юрталарида, ишлаб чиқаришда ишларга марксча-ленинча таълим беришнинг қўнчили формалари қўлланилмоқда. Бу соҳада муваффақиятларимиз бор ва бу муваффақиятлар шак-шубҳасиз бўлиб, Ленин шунга қарайди, бу йўлда қўриқилган таъдирларнинг самараси ҳали етарли эмас. Пропаганданинг жонлилик формаларига маълум бўлиб, қўнчида янги усул ва методларни қидириб топиш формаболаника айлиниб кетади. Бу эса, ишларни марксизм-ленинизм руҳида тайёрлаш мазмунига зарар етказайди.

Барча йигит ва қизларини коммунистик гоғвийлик руҳида, ўзининг қўнчилилик социалистик ватани билан фахрланш, коммунистик партия ва Совет ҳўжуматида чексиз садоқат руҳида тарбиялаш — партия, комсомол ташкилотларининг, ўрта ва олий мактабнинг ва афиса ва бевосита бурчидир. Юксак жаовбардлик, ушшоқлик, меҳнатга муваббат, кескалтар ҳўрмат туйғуларини ёш авлодининг онига синдириш гоят муҳимдир.

Биз ишларни ижтимоий иш учун социал жаовбардлик туйғуларни руҳида, совет граждандарини, олижаноб идеалларимиз учун эътиқодли курашчининг юксак фазилатлари руҳида тарбиялаш тўғрисида кўпроқ гамхўрлик қилмоғимиз зарур. Биз ёш авлодин ҳарбий-ватанпарварлик ва интернационализм руҳида тарбиялашнинг бутун чоралар билан кучайтиришимиз, уларда совет кишига ҳос умум-миллий ифтихор туйғуларини ривожлантиришимиз, партия ва совет халқининг шонли революцион, жанговар ва меҳнат традицияларини ёшларга ўргатишимиз лозим.

VI. Идеология ишининг самарадорлигини оширайлик

теварак атрофдаги муҳитга, ҳаёт ҳодисаларига қарашлари тарқиб тошади. Бундай қарашлар баъзан жуда ҳам мураккаб ва зиддиятчи бўлади.

Шу сабабли идеология ишида кишиларнинг ижтимоий муносабатларига белгилаб берилган барча ҳодисалар ва социал омилларни эътиборга олиш керак. Меҳнаткашларнинг онглилик даражаси, уларнинг сийосий активлиги ва меҳнат ғайрати, ушшоқлиги ва ижтимоий бурчин бажариш учун жаовбардлик бу ишнинг самарадорлигини кўрсатиб бериши керак. Бинобарин, идеология ишининг самарадорлиги тўғрисидаги масала бу ишнинг ҳаёт билан маҳкам боғланганлиги ҳақидаги, унинг кишиларга қай даражада кучли таъсир кўрсатаётганлиги ҳақидаги масалалар.

Партия идеология ишининг замон талабларига кўпроқ мос бўлиши, буюк ижтимоий сийликлари, фан, маданият ва омманинг билимдонлиги соҳасида эришлаган даражаи ҳисобга олиши ва коммунистик қурилишнинг бутун боришига қай қилувчи таъсир ўтказиши учун тегишли чораларни қўймоқда.

Партия XXIV съездин деярли Пленумининг қарорларини бажариш, Л. И. Брежневнинг СССРнинг эллик йиллиги тўғрисидаги докладыда баён қилинган ҳўжалар ва қондаларини амалга ошириш ҳозирги йилнинг энг асосий сийосий вазифасидир. Кенг меҳнаткашлар оммасида комму-

нистик дунёқарашни шакллантириш, уларни марксизм-ленинизм идеялари, чуқур гоғвий эътиқод руҳида, Коммунистик партия ишга, коммунизм идеалларига чексиз садоқат руҳида тарбиялаш партия амалга ошираётган бутун гоғвий-тарбиявий ишнинг неғизидир. Республика партия ташкилотлари ана шу вазифаларга асосланиб, сийосий таълим системасини кун сайин яхши йўлга қўйишлари ва уни такомиллаштиришлари, барча коммунистлар ва партиясиз активларнинг сийосий билимларини мунтазам егаллаб, ўқиниш практика билан, ҳўжалик ва маданият қурилишимизнинг кенг вазифалари билан маҳкам боғлаб олиб боришларига эришишлари зарур.

Вазифа XXIV съезди тарихий муҳим вақт — фан-техника революцияси ютуқларини социалистик ҳўжалик системасининг афзалликлари билан ҳамбарчас бирга қўшиб олиб бориш вазифасини қўйди. Жамиятимиз ҳўжалик ва социал тарққитишда доир кўп масалалар ана шу муҳим вазифада жуда яқинлашаётган.

Республика партия ташкилотлари кейинги вақтларда фан-техника революциясининг муҳиятини, унинг тенденцияларини, истиқболлари ва социал оқибатларини тушунтириш соҳасида кўп иш қилиди, илмий-техниканин билимларини, илгор таърибларни меҳнаткашлар ўртасида пропаганда қилишга кўпроқ эътибор бердилар.

Тармоқ министрликлари ва идоралари системасидаги илмий-техника ахбороти оромчалари, республика «Билим» жамияти, оммани ахборот ва пропаганда воситалари бу йўлда кўп иш қилмоқдалар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳўзуридаги фан-техника таъриқитига ёрдам берувчи кенгаш жамоатчилиги асосларида самарали иш олиб бормоқда. Бу кенгаш илмий-техниканин пропаганда ва илгор таърибни оммалаштириш соҳасидаги ҳамма ишларни мувофиқлаштириб бормоқда.

Биз фан-техника тарққитишнинг пропаганда қилиш масалаларини ҳал этган ҳолда бу тарққитиш пировард натижада ижтимоий ишлаб чиқаришни янада ривожлантиришга қаратилганлигини еслдан чиқармаслигимиз керак. Янги техниканин жорий қилиш, меҳнат умумдорлигини ошириш, планлаштириш ва бошқарини такомиллаштириш, ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланишни яхшилаш ижтимоий ишлаб чиқаришни юксалтиришнинг асосий манбаларидир. Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленумида бу таъдирнинг муҳим ва зарур эканлигини алоҳида таъкидлаб ўтди.

Ишлаб чиқариш самарадорлигини юксалтиришга қаратилган йўлни амалга ошириш барча ме

